

Slovo k povzbuzení na neděli 16. března 2025, na **Druhou neděli postní – C**
Biblická čtení: Gn 15,5-12.17-18; Ž 27; Flp 3,17 – 4,1; Lk 9,28b-36

Milé sestry, milí bratři,

jelikož **až od třetí neděle postní** se začnou evangelijní čtení lišit dle jednotlivých liturgických cyklů s jejich důrazy – v cyklu A je to příprava na křest a obnovu křestního vyznání, v cyklu B je to důraz na kajícnost a pokání, letos je akcent položen na prohloubení duchovního života – , tak na druhou neděli postní **rok co rok** slyšíme evangelijní svědectví **o téže** události, **o proměnění Páně na hoře**:

Pán Ježíš vzal tři ze svých učedníků – **Petra, Jakuba a Jana** – na vysokou horu (tradicí ztotožňovanou s horou Tábor v Galilei), aby byl před jejich zraky **proměněn**. Aby na něm, na jeho lidství apoštolové spatřili cosi z Boží slávy. Zároveň aby odušili, že Kristus je **naplněním** celého **Zákona** (proto s ním vidí Mojžíše) i **proroků** (proto Eliáš) a že je zároveň **větší** než oni (proto není možné postavit tři stany pro sobě rovné učitele, jak bylo židovským zvykem). Proto že nemají čekat jiného Mesiáše. Tři apoštolové, i když **nerozumí**, neví, co by řekli, spatřují, jak jim **z Ježíšova lidství**, které již znají, nově **zazáří i jeho Božství**, mohou **zakusit** cosi z nebeské **blaženosti** («je dobře, že jsme tady» zvolá Petr). I proto, **aby** v době, až sestoupí z hory, až přijde kříž, **čerpali z této vzpomínky Boží sílu a útěchu**. Stalo se tomu tak **jednou** za celou dobu Ježíšova veřejného působení...

Ježíšovo proměnění na hoře, jak nám je popisuje evangelium, má celou **řadu** rovin, a tím pádem i možností výkladu. Krom toho, že je **svědectvím** o jedinečné a víckrát se nezopakované zkušenosti tří apoštolů, je i **jakýmsi prototypem a vzorem** jakékoli další křesťanské zkušenosti, mystického setkání s Pánem Ježíšem v **modlitbě**, extatického zážitku (chceme-li).

V každé **autentické křesťanské zkušenosti** se totiž nějak musíme setkat s **Kristovým lidstvím**, které nese jeho Božství. Jinak to ani asi nejde, naše vnímání je vždy nějak vázáno i na tělesné **smysly**, i duchovní a Boží svět vnímáme jejich prostřednictvím.

Autentická křesťanská zkušenost, křesťanský prožitek blízkosti Boha znamená, že **z Kristova lidství**, jeho vnímatelné přítomnosti, nám **nějak** – více nebo méně jasně – **zazáří Kristovo Božství**. Ne nepodobně, jako se to stalo **apoštolům** na hoře proměnění.

Co je však ono **Kristovo lidství** dnes, kde máme hledat jeho tajemné „**pokračování**“, když zároveň věříme, že Pán Ježíš již na nebe vstoupil? **Jak** si je máme představit, se musíme ptát.

Různé jsou podoby tajemného „**pokračování**“ Kristova lidství mezi námi...

Předně je to **křesťanství** samo se vším, co k němu **podstatně** patří. Do jeho hávu se zahalil Pán Ježíš naplňuje svůj slib «hle, já s vámi zůstanu po všechny dny, až do skonání světa» (jak nám připomíná nápis na svatostánku oltáře našeho kostela). Jedinečně to jsou **svátosti**, nej jedinečněji pak eucharistie. Dále **Písmo** svaté, zvláště evangelium, slovo Boží ve slově lidském, či posvátná **Tradice**, jeho uchopení. Nebo **společenství** bratří a sester (v církvi). „**Pokračováním**“ Kristova lidství je i sama **víra** jako taková. **Naděje** a ze všeho nejvíc **láska**. Vše to má přeci nějakou **vnímatelnou** podobu. A právě za ni se Boží Syn tajemně ale skutečně **skryl**, v ní s námi zůstal. Ne nepodobně jako se skryl do svého **lidství**, když přišel z nebe na zem.

A dokonce **nejde jen o explicitní křesťanství**. Jde i o **celý svět**, o všechno, co je v něm dobré a krásné. A zvláště o každého **člověka**. Pán Ježíš přeci **všechno** a hlavně **všechny lidi** také zahrnul **do svého lidství**, jako Nový Adam završil evoluci (slovy Chardinovými), a proto je také ve všem a za vším nějak **přítomen**.

O většině těchto podob Kristovy přítomnosti nějak teoreticky **víme**, snad je i nějak **známe**, protože s nimi žijeme, pohybujeme se v nich. Boží přítomnost v nich **tušíme**, věříme v ni,

možná ji i vyznáváme a hledáme, s větším či menším úspěchem. **Většinou** se však musíme – co do prožitku – spokojit pouze s **vírou**, že tomu tak je. Nenahlížíme nic a nezakoušíme **nic**, nebo skoro nic.

Někdy se však stane, a o to právě v souvislosti s dnešním evangeliem jde, že nám z nich – třeba při svatém přijímání, při četbě Písma, v modlitbě či skrze různé situace, druhé lidi a svět – **Boží přítomnost** přeci jen nějak **zazáří**. Nějak se nás dotkne, osvíti nás, způsobí nečekanou **radost**. «Mistře, je dobře, že jsme tady» by se nám chtělo zvolat spolu s apoštolem Petrem. A přítom ani my «nevíme, co bychom řekli», «tak jsme rozrušeni». Oblak tajemství nepatrně zahálí i nás.

Aby taková zkušenost byla aspoň nějak autentická, nesmíme si ji navozovat, ani nárokovat. Něčemu takovému – proměnění Páně – můžeme být jen **pokorně otevřeni**. A ještě pokorněji **vděční**, dojde-li snad k němu. I s určitým **chvěním**, zda tomu tak opravdu bylo. A s **vědomím**, že pokud Pán Ježíš byl za dobu svého veřejného působení před zraky apoštolů proměněn jen **jednou jedinkrát**, ani nám se tak nemusí dít častěji...

Zkušenost vnímatelného **proměnění Kristových přítomností** si **sice** nemůžeme vyrobit, naordinovat ani vynutit, na sugesci je třeba v tomto ohledu dát velký pozor. **Ale** můžeme pro **možnost** této zkušenosti přeci jen něco udělat, podobně jako apoštolové.

Můžeme **vystoupit na horu**, máme se nechat se vyvést na vysokou horu. Což může být alegorií modlitby, pouti, snahy o duchovní zrání, přijímání svátostí, četby Písma, ale i snahy o dobro a život z víry, naděje a lásky.

Výstup na horu může být ale také obrazem samotného **vyjití ze sebe**, směrem k Bohu i lidem, které je vlastně určitým předpokladem všech ostatních výstupů. Jak ostatně naznačuje i dnešní **první čtení**, předobraz evangelijního: Abrahám se mysticky setkal s Hospodinem, který s ním uzavírá smlouvu, **až po vyjití** z Uru Chaldejského do země zaslíbené.

Možná právě toto **vyjití ze sebe**, vystoupení z bezpečného uzavření se do sebe vstříc Bohu, druhým lidem a potažmo celému světu může být tím nejdůležitějším **výstupem na horu**, který máme podniknout, o který máme usilovat, hledat, co znamená. Dnes, v době postní, po celý život, stále znovu a znovu.

Vyjití ze sebe, vycházení ze sebe by však nemělo zůstat jen líbivou a poněkud populární frází. Mělo by se stát **skutečností**. Což nejde jinak, než že vztahu s Bohem, lidmi a světem dáme svůj **čas**. **Že se přestaneme** starat jen o sebe, bát se jen o sebe, **žít jen pro sebe**. Aspoň nějak, aspoň trochu.

Což je **celoživotní** úkol, pozvání snad v pravdě **Ježíšovo**. Vždyť to byl **on**, který «vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se»...

Milé sestry, milí bratři, **proměnění Páně** před zraky apoštolů můžeme tedy snad číst jako vzor pro všechny ty **vzácné okamžiky**, kdy nám z Kristova lidství nějak zazáří jeho Božství, nějak se nám ukáže. Extaticky, mysticky. I nám mohou být takové chvíle dány, aby nás posílily ve víře, naději a lásce. Kéž by se tak aspoň někdy dělo, to je na Pánu Bohu. Na nás je zkoušet **vycházet** stále více **ze sebe**, ať už toto znamená cokoli. A **modlit se**, protože právě modlitba otevírá naše nitro světu Božímu.

Zkusili-li bychom denně **vědomě vycházet ze sebe** vstříc **Bohu, lidem a světu**, možná bychom zjistili, že takové vycházení nás **otevírá** nejen autentické křesťanské **zkušenosti Boží blízkosti** ale nakonec i **druhým lidem, světu** a jejich skutečnosti, potažmo **životu** samotnému a jeho vnitřní radosti...